

ARBETARMAKT

Nyhetsbrev nr 299, 2 juni 2009

www.arbetarmakt.com

Arbetarmakt, svensk sektion av

EU-valet den 7 juni: För en kritisk röst på socialdemokratin eller Vänsterpartiet

Det kommande valet till EU-parlamentet den 7 juni äger rum i en situation som framför allt präglas av den kapitalistiska krisen. Den snabbt växande arbetslösheten och kommande omfattande nedskärningar inom vård, skola, omsorg och andra sociala funktioner har på ett tydligt sätt ställt arbetarrörelsen inför valet att kämpa eller att ställa acceptera vad som kommer att mynna ut i en veritabel katastrof. Med nuvarande bedömningar, som prognostiserar massarbetslöshet för över 600 000 arbetare nästa år bara i detta land, är detta i sanning ingen överdrift.

Den reformistiska ledningens förräderier på senare tid

Den politiska situationen innan valet präglas samtidigt av en omfattande ledarskapskris inom den svenska arbetarrörelsen. Den senaste tiden har karaktären av arbetarrörelsens nuvarande ledarskap till fullo bevisats i en rad uppmärksammade fall. LO-ledarna och den socialdemokratiska partiledningens oförmåga och ovilja att ställa sig i spetsen för kamp mot den pågående jobbslakten har manifesterats vid varje större varsel som riksdagsoppositionen tvingats förhålla sig till. Vid inte ett endaste tillfälle har ledningen manat till kamp genom strejker och ockupationer, inte en gång har man då arbetarna ställts inför de omfattande slagen från kapitalisterna utmanat de sistnämndas "rätt" att inom de slutna rummen i bolagens högre korridorer avgöra framtiden och existensvillkoren för arbetarna.

Utöver tafatta och ineffektiva krav på bidrag från staten för att "rädda Saab" (men rädda åt vem?) och ökade statsanslag för att mildra en del av effekterna av de kommande nedskärningarna i offentliga sektorn, har den fackliga ledningen dessutom gått med på arbetstidsförkortning med lönesänkningar för att "rädda jobben". De lönesänkningar på upp emot 20 procent som nu drabbar tiotusentals arbetare inom verkstadsindustrin, och som av IF Metalls avtalssekreterare Veli-Pekka Säikkälä beskrivits som det enda alternativet till varsel om massuppsägningar, vittnar om den fackliga ledningens impotens och handlingsförlamning. När man, istället för att mana till strid, på detta ytterst underdåniga vis kryper för kapitalisterna och visar sin beredskap att offra sig (i själva verket medlemmarna) för dessas vinster, är det ett slående bevis för ruttenheten i den klassamarbetspolitik som byråkratin länge eftersträvat i enlighet med sitt själva väsen som medlare och kompromissmakare i kapitalets tjänst.

Som om detta inte räckte tillkommer att den livsföring som präglar arbetarbyråkraternas vardag, med feta löner som vida överstiger genomsnittslönen för den vanlige arbetaren, blottats i offentligheten. Wanja Lundby-Wedins 26 (!) olika styrelseuppdrag med medföljande arvoderingar, och LO-ledarnas rutinmässiga acceptering av bo-

lagschefernas abnorma lönehöjningar, har för alla arbetare som kan se och höra gett exempel på vad det innebär att acceptera storborgerlighetens kultur med dess storvulna livsföring.

Ska man rösta i valet?

Allt detta måste förstas vägas in i fråga om hur arbetarklassen kommer att förhålla sig till det kommande valet till EU-parlamentet, ett parlament som är näst intill utan makt och på sitt sätt utgör en symbol för de europeiska härskarklassernas oförmåga att finna enighet i kampen på den världspolitiska arenan. EU-parlamentets relativt betydelselösa status återverkar givetvis på entusiasmen att välja politiker till denna struktur. Enligt en opinionsmätning från den 20 maj vet bara omkring hälften av medborgarna att det är val. Av dem som kände till det svarade hälften att de är osäkra eller att de inte kommer att rösta. Inom LO uppges bara 47 procent att de kommer att rösta. Klart är att en stor del av befolkningen känner sig främmande inför ett val som inte tycks angå dem.

Arbetarmakt uppmanar ändå till att gå och rösta i valet. En bojkott är ett passivt förhållningssätt, och ett val som detta är oavsett det relativt stora ointresset ett tillfälle då det politiska medvetandet kommer i rörelse i handling (röstandet) – även om denna handlings betydelse är ringa. Vi ger inte heller något för de nationalistiska vänsterkrafter som uppmanar till bojkott av skälet att de ogillar EU (samtidigt som de idealiserar den svenska borgerliga demokratin).

EU-parlamentet, liksom varje annat parlament, är en arena som redan *per se* är beskuren den avgörande makten över de viktigaste ekonomiska och politiska besluten. Denna makt ligger i händerna på kapitalisterna. De viktigaste besluten kommer även fortsättningsvis att tas i de slutna bolagsstyrelserna och inom andra borgerliga maktinstitutioner. Vi är för övrigt för grundandet av en helt annan församling baserad på arbetarmakt genom organisering i demokratiska råd på arbetsplatser och i arbetarområdena. I europeisk och internationell skala är vi för internationella församlingar baserade på representation från revolutionära arbetarstater som ingått i en frivillig socialistisk federation – varken mer eller mindre. En sådan församling kan endast åstadkommas genom kamp underifrån, generalstrejker och slutligen väpnade revolutioner. De nu existerande borgerliga parlamenten kan endast användas på ett för arbetarklassen meningsfullt vis genom att dess politiska representanter använder sina positioner för att mobilisera till och understödja klasskamp mot varje angrepp, samt genom att avslöja ohållbarheten för arbetarklassen i själva det borgerliga parlamentet som styrelseform. EU-parlamentet borde inte vara något undantag. Däremot skulle det till skillnad från de nationella parlamenten bättre kunna spela rollen som kanal för spridandet av klass-

kampen i internationell skala.

Hur bryter vi de reformistiska krafternas grepp?

De reformistiska krafternas hyckleri och oförmåga att erbjuda motstånd står klart för var och en som vill se. Det är dock inte alla som vill se, eller dra de nödvändiga slutsatserna. I val där revolutionära krafter är för betydelselösa för att kunna ställa upp med en egen kandidatur har kommunistiska revolutionärer historiskt använt sig av taktiken att rösta kritiskt på de borgerliga arbetarpartierna där sådana finns och åtnjuter betydande stöd inom arbetarklassen. Detta har tillåtit kommunister att dels göra gemensam sak med de många arbetare som fortfarande av något skäl föredrar de reformistiska partierna framför de öppna borgerliga, dels samtidigt i kombination med denna uppmaning gjort det möjligt att på ett konsekvent sätt ställa krav på ledarna med syftet att avslöja dem inför arbetaravtalsrådet. Hela taktiken har därmed till yttersta syfte att förmå arbetare att genom egen erfarenhet av detta ledarskap vinna dem för en revolutionär brytning med reformismen.

När är det korrekt att förordna en kritisk röst, och när motverkar denna taktik det revolutionära syftet? De borgerliga arbetarpartierna som sådana är baserade på en enhet mellan motsatser: å ena sidan partiernas ledning och partibyråkratier, som accepterat och försvarar kapitalismen, å andra sidan arbetarmedlemmarnas och väljarnas verkliga intresse av representanter som överskrider den inomkapitalistiska politiken för att kunna försvara vår klass. Detta är inte en konfliktfri enhet, och under påfrestning från den högeranpassning som ägt rum under de senaste tre decennierna har också förskjutningar i stödet till partierna och splittringar ägt rum inom socialdemokratien och de reformerade kommunistpartierna i flera länder. Att förhålla sig till utvecklingen mellan arbetaravtalsrådets förväntningar och de etablerade partiernas förmåga eller oförmåga att motsvara dessa förväntningar har varit, och är, av vikt för att kunna utforma en korrekt taktik.

Nu aktualiseras frågan i och med EU-parlamentsvalet. Ska revolutionära krafter fortsätta uppmana till en kritisk röst på socialdemokratien eller Vänsterpartiet även i detta val (vi uppmanade till just detta i samband med förra riksdagsvalet)?

Arbetarmakt och vår internationella tendens, Förbundet för Femte Internationalen, har vid olika tillfällen valt andra taktiska förhållningssätt. Det avgörande för vår taktik har alltid varit hur vi på bästa sätt ska kunna understödja arbetaravtalsrådets politiska utveckling – bort från reformismen till förmån för byggandet av ett revolutionärt arbetarparti.

Rörelse inom svensk arbetarrörelse

Inför valet den 7 juni finns flera indikatorer på att det rör på sig inom den svenska arbetarrörelsen. LO-ledarnas passivitet när de ställts inför kapitalets angrepp har inte gått obemärkt förbi, och det har inte heller bonusskandalerna. Gissningsvis är åsikten att LO-ledningen borde göra mer för att försvara medlemmarnas intressen mycket utbredd inom LO-kollektivet. Misstänksamheten och motståndet mot Wanja Lundby-Wedin torde vara omfattande, och kom under bonusskandalen till uttryck i uppmaningar från flera LO-företrädare att avgå från sin post.

Ett fackligt upprop som publicerades i slutet av mars i *LO-tidningen* inför de sedermera misslyckade förhandlingarna om det s.k. huvudavtalet krävde att LO-ledningen under inga omständigheter ska gå med på att försvaga

konflikträtten. I uppropet, som undertecknats av avdelningar inom SEKO och Pappers, av distriktsordföranden i SSU:s Skånedistrikt samt av flera avdelnings- och klubbordföranden från de nämnda förbunden samt från Transport, IF Metall, Elektrikerförbundet och Handels, återfinns formuleringar som tydligt uttrycker undertecknarnas misstänksamhet gentemot LO-toppens roll:

”Det sätt som förhandlingarna sköts på visar den maktfullkomlighet som finns på hög nivå i facken. De sker i tysthet. Den lilla information som släpps efter gräsrötters påtryckningar är intetsäggande, motsägelsefull eller i bästa fall rejält bristande.”

Sedan, efter att ha framhållit vikten av att ta strid mot den gemensamma klasskampen från kapitalet och efter att ha poängterat fackens försvagning på senare år fortsätter uppropet:

”Flera av dagens höga fackliga ledare lever mentalt kvar i det samförstånd som inte längre finns. (...) Nu när samförståndet är slut sedan årtionden är det inte bara bra utan nödvändigt att diskutera fackliga mål och ideologi. Ett absolut minimikrav och självklar utgångspunkt är att facken aldrig ska begränsa sina egna rättigheter. Det är det förräderiet vi nu bevittnar som måste stoppas. Facken ska vara kamporganisationer, inte stötdämpare mellan medlemmar och kapitalets organisationer i förhandlingar. Vi uppmanar till kamp mot huvudavtalet.”

I ett annat upprop som spreds mot slutet av april, av en förvisso mindre skara undertecknare (varav flera tillhör organisationerna som ingår i Septemberalliansen), krävdes kämpande demokratiska fackföreningar och kamp mot kapitalismens kris och den växande massarbetslösheten. LO-ledningen, som vanligtvis brukar svara med tystnad när dess oftast inte allt för högröstade vänsterkritiker tar till orda, reagerade med att bjuda in kritikerna för ett gemensamt möte. Wanja Lundby-Wedin tog emot de undertecknade, gick med på att organisera en facklig protest under hösten och sade inställsamt att ”visst måste vi bli mer mobiliserande” inför den inte helt nöjda kritikerskaran. Att mötet ens ägde rum vittnar om att LO-ledningen känner sig svag och ansatt. Ledarna vet att de åtnjuter sina privilegier bara så länge som medlemmarna accepterar dem och de känner genom dessa impulser trycket som kapitulationen inför kapitalismens kris ger upphov till bland medlemsmassorna.

När blir missnöje organiserad opposition?

Vi kan alltså förutsätta att en god dos missnöje och vilja att ställa krav på de fackliga ledarna existerar. Men kommer kritiken att leda till en utmaning mot den sittande ledningen och mot socialdemokratins hegemoniska dominans inom den svenska arbetarrörelsen? Detta är givetvis en öppen fråga, inget är med säkerhet avgjort på förhand. Men det finns en uppenbar svaghet i det artikulerade motståndet: denna svaghet ligger i kritikernas avsaknad av perspektiv på att bygga en organiserad opposition gentemot ledarna. Åtminstone gör man det inte på något uttalat sätt. En indikation på detta är att uppropet mot huvudavtalet uttrycker ett uttalat stöd åt de ledare som deklarerat att de motsätter sig försämringar i konflikträtten. Detta är förvisso inget fel i sig, men i samband med avsaknaden av ett uttalande om att undertecknarna kommer att förbinda sig till att samla till gemensam kamp för att försvara fackets rättigheter och medlemmarnas intressen även utan (eller mot) den förrädiska ledningen talar ett tydligt språk: Kritikerna förlitar sig på en strategi som

syftar till att pressa ledningen åt vänster genom vädjanden och ”kritik” snarare än genom handling.

Då flertalet av undertecknarna tillhör socialdemokratiens vänsterflygel är det kanske inte så förvånande att detta är deras utgångspunkt. Det säger dock något om de nuvarande styrkeförhållandena. I andra länder har nyligen motsättningen mellan byråkratins högerledning och dess vänster (inom vilket en betydande del av det vi kallar arbetaravantgardet återfinns) framkallat splittringar, som gett upphov till politiska omgrupperingar. Tyska DIE LINKE, som grundats genom en splittring inom tyska LO och socialdemokratin, är ett exempel på detta. Också i Storbritannien har den ansträngda relationen mellan ledning och bas på senare år lett till att två medlemsförbund i brittiska LO (brandmännens fackförening och Transport- och hamnarbetarförbundet) avbrutit sitt stöd till Labourpartiet. I Sverige existerar en situation som av allt att döma präglas av växande missnöje, men som ännu inte har skapat en situation som är så kritisk att en organiserad brytning faktiskt ligger för handen.

Centrismens oförmåga att utmana

En stor del av ansvaret för denna tröghet i utvecklingen, en tröghet som på inget sätt förminskar patientens – arbetarklassens – lidande, utan som tvärtom förlänger det och förvärrar tillståndet – bär den svenska vänstern till vänster om Vänsterpartiet och dess mest tongivande organisationer. Den centristiska vänstern, företrädd av Rättvisepartiet Socialisterna (RS) och Socialistiska Partiet (SP), samt de stalinistiska krafternas attityd betyder att den rörelse som då och då utger sig för att vilja bygga ett alternativ till reformismen fortfarande står och stampar.

Den kritik som kommer till uttryck i det upprop som spridits främst av de aktiva i Septemberalliansen är i stora stycken utmärkt. Som så ofta är det vad som inte sägs som avslöjar svagheten. När uttalandet blir som mest offensivt uppmanar man fackförbundens medlemmar att välja kämpande representanter på alla nivåer. Men ingen klar uppmaning finns om att samla en opposition som kan agera samfällt även vid sidan av, eller mot, ledarna. De centristiska organisationerna lever i föreställningen att ett demokratisk och medlemsstyrt LO ska skapas genom att de själva väljs fram – steg för steg av missnöjda medlemmar. Det är att överdriva sin egen styrka och samtidigt att underskatta den makt som byråkratin faktiskt besitter. Även i försvagat tillstånd utövar den ett starkt tryck på byråkratins vänster, som räds en splittring. Denna del måste utmanas offensivt av radikala krafter. Det kan bara göras på ett framgångsrikt sätt om man har klart för sig vad som måste göras för att bryta byråkratins makt.

Inom arbetarrörelsen finns den naiva förhoppningen om att det räcker med att byta ut dåliga företrädare mot bra, ”det behövs nya kvastar”, som ett botemedel på passivitet och ovilja att ta strid. Här måste revolutionärer tala klarspråk: det räcker inte. För att skapa en kämpande facklig rörelse måste byråkraterna drivas ut ur facket. Alla ledande företrädare måste stå under kontinuerlig demokratisk kontroll av fackliga kommittéer med representanter från arbetsplatserna. Lokala strejkkommittéer måste kontrollera alla tillfälliga uppgörelser och avtal istället för som nu när förhandlingsdelegationer och ”specialister” till avtalsförhandlare kan ta beslut helt utan kontroll från medlemmarna. För att kunna skapa en sådan organisation måste en opposition oberoende av LO-ledningen byggas, en opposition som kan utmana och driva ut byråkratin.

Det finns ingen annan väg.

De centristiska krafternas politiska problem kommer också till uttryck i den valkandidatur som Rättvisepartiet Socialisterna och Socialistiska Partiet ingår i inför EU-parlamentsvalet: Arbetarinitiativet. Hela projektet är ytterligare en informerande indikator på situationen inom svensk arbetarrörelse. Arbetarmakt har gett uttryck för sin uppfattning om AI i vår tidning ([här behövs länk](#)). Vi anser i korthet att problemet med AI är tvåfaldigt: Dels reser man ett urvattnat reformistiskt program med krav som saknar tydlig adressat, dels genomförs ingen offensiv kampanj för ett nytt arbetarparti där kravet används som ett enhetsfrontskrav riktat gentemot arbetarnas massorganisationer – inklusive dess ledare. Detta, och det faktum att initiativet är ett helt byråkratiskt initiativ från ovan där SP och RS själva satt upp ramarna för kampanjen istället för att bjuda in andra kämpande krafter för att vara med och utforma initiativet, vittnar återigen om den svenska centrismens självtillräckliga sektarism. Samtidigt vittnar det också om svaghet i en annan bemärkelse: antagligen är det sätt man driver kampanjen ett uttryck för att RS och SP faktiskt känner av det politiska trycket inom fackföreningsrörelsens vänster.

Trögheten i utvecklingen (som de själva bidrar till), i kombination med deras opportunistiska inställning gentemot fackföreningsbyråkratins vänster (dess reformistiska illusioner), leder till feghet och obeslutsamhet. Man vill inte kräva av de fackliga vänsterledare som kan tänka sig att låna ut sitt namn till kandidaturen att de ska ställa sig i spetsen för en agitation om ett nytt parti i LO. Så skör är kampanjen, så lite tror centristerna på sina egna ord. Resultatet blir att man inte förmår utmana mer än halvhjärtat, av rädsla för att få ett tillräckligt gehör för det nya arbetarpartiet. Följaktligen stoppas parollen som fick motivera samarbetet i garderoben, kampanjen omvandlas till vad som närmast blir en propagandakampanj för ett nytt parti och i praktiken begränsad till de båda partiernas mer moderata ambition – att bygga det egna ”nya” arbetarpartiet genom en ny medlem här och var (vilket kännetecknar främst RS praktik).

Fortsatta illusioner om socialdemokratin i fackföreningsvänstern

Arbetarmakt drar slutsatsen att en fortsatt kritisk röst på socialdemokratin och vänstern även i det kommande valet är den taktik som ligger bäst i linje med den nuvarande rörelseutvecklingen i den svenska klasskampen. LO-ledningen är mer sargad än tidigare, och onekligen kommer effekterna av den kapitalistiska krisen att bidra till en fortsatt ackumulation av tryck med åtföljande ifrågasättanden av dess roll, men ännu har den övertaget. Dess legitimitet må vara kraftigare ifrågasatt än på mycket länge, men de oppositionella krafternas svaghet och den medföljande frånvaron av organiserad opposition inom arbetarrörelsen består.

Denna frånvaro vittnar sannolikt om att en avgörande del av arbetaravantgardet fortfarande, snarare än att ta saken i egna händer, hoppas att den reformistiska ledningen ska kunna förmås att försvara dess intressen – genom påtryckningar, krav och protester snarare än att öppet deklarera sin avsikt att kämpa för en politisk opposition. Paroller om ett ”rött Europa” i socialdemokraternas valkampanj, löften om kamp mot lönedumpning, samt att den f.d. LO-anställda Marita Ulvskog är partiets förstanamn, vittnar om att den socialdemokratiska vänstern,

inom partiet och inom LO, dessutom ser det som möjligt att påverka partiets politik i vissa för arbetarrörelsen viktiga frågor. Detta är heller inte enbart en illusion. När socialdemokratins gräsrotsaktivister i LO och i partiorganisationerna under hösten mer eller mindre lyckades tvinga Mona Sahlin att släppa in Vänsterpartiet i riksdagsoppositionens förhandlingsrum var det ett verkligt uttryck för det relativa tryck som vänstern kan uppbåda. Allt detta måste tas i beaktande när revolutionärer utformar sin taktik i förhållande till det stundande valet.

För en kritisk röst som ett sätt att avslöja ledarna

Vår uppgift måste bestå i att avslöja de existerande illusionerna om reformismen som politiskt projekt. Dessutom måste vi säga ifrån och kritisera felaktiga sätt att utmana denna ledning, som i fallet med AI. Det är inte en del av vår metod att okritiskt omfamna allt som liknar en opposition.

I förhållande till inte minst alla de unga arbetare som svikits av socialdemokratins och vänstern – och som utifrån denna erfarenhet inte ser någon vits i att rösta på riksdagsoppositionen i det kommande valet – måste vi dessutom vara tydliga: det finns inga genvägar till skapandet av ett verkligt alternativ för arbetarklassen. I kampen för att bilda detta alternativ måste både opportunism och sektarism bekämpas skoningslöst! De som i nuläget känner sig svikna av socialdemokratins och vänstern, men som dessutom vill bekämpa arbetarrörelsens ledning och reformismen, måste finna en väg till arbetaravantgardet. Dessa återfinns i dominerande utsträckning inom de fackliga organisationerna, och de befinner sig i övervägande utsträckning fortfarande i en relation med socialdemokratins och (i mindre utsträckning) i Vänsterpartiet. Vi kan betrakta en sådan väg: i valet den 7 juni genom att förordna en kritisk röst på arbetarnas nuvarande ledarskap samtidigt som vi kräver att de valbara kandidaterna ska stå upp för arbetarnas intressen:

- Vägra acceptera nedskärningar och jobbsläkt! Mobilisera till kamp mot alla avsked genom strejker och ockupationer. Förordna användandet av generalstrejkens vapen för att tvinga kapitalisterna att betala krisen.

- Bekämpa alla förslag som syftar till att skapa en låglönemarknad genom lönedumpning. Inga förhandlingar om konflikträtten, vare sig på hemmaplan eller i EU-sammanhang.

- Alla som arbetar i ett land ska ha löner och villkor reglerade av de kollektivavtal och de arbetsvillkor som gäller där. Riv upp utstationeringsdirektivet!

- Kräv att de rika betalar för krisen – kämpa för progressiv beskattning av kapital som skapar bra jobb under av arbetarorganisationerna godkända villkor i hela EU-området.

- Där banker och hela industrier står inför hotet av nedläggning eller konkurs måste arbetarnas representanter i alla församlingar förordna och mobilisera till kamp för förstatligande utan kompensation under arbetarkontroll.

- I varje facklig organisation (klubb, avdelning) och i socialdemokratins och Vänsterpartiets partiorganisationer uppmanar vi medlemmarna att bilda kommittéer som ser som sin uppgift att hålla valda kandidater ansvariga inför medlemmarna. Deras politiska agerande måste granskas minutöst av basmedlemmarna, så att dessa kan avgöra om de utför jobbet på ett tillfredsställande sätt. Ingen automatisk tillit till kandidater som ska ingå i ett borgerligt parlament med medföljande privilegier!

- Kräv av kandidaterna att de vägrar motta en lön som överstiger genomsnittslönen för en LO-medlem!

Samtidigt som vi säger detta varnar vi alla arbetare som fortfarande sätter sina förhoppningar till reformismen: den svenska socialdemokratins och dess mindre tvilling i Vänsterpartiet kommer inte att stå upp för arbetarnas intressen. Vänsterpartiet, som av en del ses som ett vänsteralternativ till socialdemokratins, har en lång meritlista av att gå kapitalet till mötes. De har under årtal understött socialdemokratins regeringsmakt och röstat för nedskärningar som drabbat arbetare och unga. Mellan två onda ting väljer vi inte det som kan tyckas vara det mindre onda. Vår valtaktik handlar inte om detta.

De borgerliga arbetarpartier som sedan länge accepterat kapitalismen kommer inte att kunna försvara vår klass mot krisen. För detta ändamål måste vi bygga ett revolutionärt parti baserat på ett aktivt medlemskap och avsaknad av privilegier för partiets funktionärer. Det måste vara ett parti som samlar de bästa aktivisterna på varje frontavsnitt där kampen förs och som låter denna kamp berika partiet. Det måste vara ett demokratiskt parti med tendens- och fraktionsfrihet för oppositionella strömningar, men också förenat kring en disciplin som påbjuder respekt för gemensamt fattade beslut och enhet i handling. Och främst: Det måste grundas kring ett övergångsprogram med övergångskrav som förmår att sammanföra kampen för att försvara arbetarnas intressen mot krisens effekter, samt de många olika strider som förs bland de förtryckta, med en strategi som syftar till att avskaffa det kapitalistiska systemet genom socialistisk revolution. Bara med ett sådant parti kommer arbetarklassens intressen att kunna försvaras i verklig mening.

LO-ledarna får inte lämnas ohotade i sin roll som ledare för arbetarklassen. De måste pressas genom krav, men också utmanas genom byggandet av en opposition som inom sina led kan samla alla de arbetare som vill vara med och kämpa för en kursändring i massorganisationerna. Bygget av en sådan opposition kan idag assisteras genom framförandet av ovanstående krav på de socialdemokratiska funktionärer som nu reser land och rike runt för att införa arbetare på otaliga arbetsplatser förordna en röst på socialdemokratins i det kommande valet.

Arbetarmakts arbetsutskott

Inför demonstrationen den 6 juni: Bygg den antirasistiska rörelsen mot högern!

Med bara en knapp vecka kvar till Nätverket Mot Rasismens planerade demonstration mot högern och extremhögern kan en i stora drag lyckad kampanj konstateras.

Den som följt uppdateringarna från Nätverket Mot Rasismens hemsida har kunnat se att kampanjen omgärdats av mycket aktivitet. Varje lördag i maj har Nätverket samlat ett stort antal aktivister som delat ut flygblad och organiserat torgmöten. Efter en större flygbladsutdelning i Farsta centrum organiserades två torgmöten på Sergels torg och ett i Skärholmen centrum. På torgmötena visade NMR prov på sin bredd när duktiga talare från flera ingående organisationer gjorde sig hörda. Varje gång delades tusentals flygblad ut till förbipasserande, som ibland stannade till för att lyssna och bad om att bli kontaktade av nätverket. Två fester har också organiserats, som båda bidragit till NMR:s förhållandevis lilla kassa.

Ett lovande initiativ har också tagits på röda linjen, där en större grupp aktivister från flera organisationer till-

sammans med oorganiserade samlats för att samordna en mobilisering längs med stationerna från Liljeholmen till Norsborg. Ett offentligt möte har arrangerats på Skärholmens ABF, och flera gemensamma affischeringar och flygbladsutdelningar har organiserats. "NMR Röda Linjen" är ett försök att bygga den antirasistiska rörelsen mer långsiktigt genom att försöka rota den i förorterna. Insikten att lokal förankring och långsiktigt arbete i förorterna är avgörande för om en rörelse som NMR ska kunna utvecklas ligger bakom initiativet, som utöver att inbjuda till lokal aktivism i förorterna också är en samarbetsform som gynnar samarbetet mellan aktivister i olika organisationer.

En ny grupp som deltagit på NMR:s utåtriktade aktiviteter är Kungsholmens Unga Röda (KUR), en elevgrupp på Kungsholmens gymnasium bestående av unga socialister. De har kunnat mobilisera elever från sin skola och därmed fyllt på deltagarantalet på aktiviteterna, och planerar nu för ett eget block i demonstrationen. De aktiva ungdomarna i KUR visar med sitt exempel vägen – vi behöver mer av den här sortens förankring på skolor. Grupper där elever med vänstersympatier kan samlas för att diskutera politik och organisera kamp borde startas upp på varje gymnasieskola i hela Stockholm. Förutsättningarna för att få igång den här typen av arbete borde vara goda på fler ställen. Revolution vill gärna stödja sådant arbete som i en del i att stödja Nätverket Mot Rasism och för att bygga en antikapitalistisk och antirasistisk rörelse bland elever.

Överhuvudtaget har NMR, som i dagsläget består av 13 organisationer och ett antal medarrangörer, under den gångna månadens kampanj visat att det är en rörelse som kan och vill utveckla kampen. Här finns många duktiga unga aktivister, varav många redan fått mycket erfarenhet av att samarbeta med andra och i att bygga rörelsen. Det är lovande för framtiden.

Det finns förstås även svagheter. Fortfarande är NMR i Stockholm ett nätverk som främst består av unga organisationer inom den utomparlamentariska vänstermiljön. Vi skulle behöva dra in fler organisationer, invandrarföreningar, fackliga grupper osv. Arbetet med NMR har en sådan inriktning, men vi behöver fler aktivister för att göra det tidskrävande arbetet med att knyta kontakter och dra in fler i engagemanget.

Vi har också kunnat registrera smärre bakslag. Efter en olycklig incident där unga antirasister i samband med ett av Nätverkets torgmöten hamnat i en konflikt med Folkpartiet, som eskalerade efter att folkpartister på plats uppträtt mycket provokativt, har ABF Stockholm meddelat att de inte vill samarbeta med mer med NMR. Också distriktsstyrelsen i Vänsterpartiet Storstockholm beslutade sig för att dra sig ur samarbetet inför 6 juni då man inte stod emot opinionstrycket från borgerlig media. Det är tråkigt att en liten sak, som dessutom inte är något som NMR kan lastas för på något entydigt sätt, ska behöva leda till sådant. Det rör sig förhoppningsvis inte om några större förluster i realiteten. Lokaler kan man alltid ordna, och stödet från Vänsterpartiet är inte av någon avgörande betydelse för Nätverket. Vi kommer ändå att fortsätta uppmana de många vänsterpartister som samarbetat med NMR att fortsätta göra så, och hoppas att de många gräsrotsaktivister inom partiet som vill att detta ska vara en del av den antirasistiska rörelsen ska göra sina röster hörda och pressa fram en kursändring.

Med mindre än en vecka kvar återstår den sista kraftsamlingen. Vi i REVOLUTION uppmanar alla att dra sitt strå till stacken och sprida informationen om demonstrationen. De frågor som demonstrationen tar upp, kampen för internationell solidaritet, kamp mot Sverigedemokraterna och mot högerpolitiken är mer relevant än någonsin. Därför fortsätter vi arbetet med att bygga NMR, som en del av kampen för bygget av en antirasistisk och antikapitalistisk rörelse rotad i arbetarklassen.

Slut upp på 6 juni, kl.11 på Slussen och marschera tillsammans med oss i demonstrationen.

Se NMR:s hemsida för mer information.

medlem i REVOLUTION, aktiv i Nätverket Mot Rasism

Rapport från lördagens torgmöte med NMR!

I gassande sol genomfördes under lördagen ett torgmöte av Nätverket Mot Rasism på Sergels torg. Under en och en halv timme på eftermiddagen bjöds förbipasserande på tal och musik. Flygbladsutdelare från nätverket spred ut sig över torget och i tunnelbanan, och sammanlagt delades omkring 2 500 flygblad ut.

Talade gjorde duktiga representanter från Ingen Mäniska Är Illegal, Ungsocialisterna, Kungsholmens Unga Röda, Arbetarmakt och en antirasist från Uppsala som rest in med kamrater i Uppsalabor Mot Rasism. Många uppmaningar riktades till förbipasserande om att delta i den kommande lördagens demonstration, att stå upp mot angreppen från högern och extremhögern, och att bekämpa den rasistiska flyktingpolitiken.

Torgmötet var den fjärde utåtriktade gemensamma aktiviteten för NMR på lördagar under maj månad. Återigen samlades en stor skara från de i nätverket ingående organisationerna samt enskilda aktiva och visade att den antirasistiska rörelsen har sin självklara plats i Stockholms gatubild.

Utöver de utåtriktade lördagsaktiviteterna har lokal aktivism som dragit in organiserade och oorganiserade i gemensamt arbete organiserats på röda linjen, med bl.a. ett offentligt möte i Skärholmen förra veckan. Nu, med mindre än en vecka kvar till demonstrationen på lördag, lägger vi i en extra växel med mobiliserandet. Vi uppmanar alla att sprida ordet, och alla som vill hjälpa till med den sista kraftsamlingen inför lördagen att höra av sig till oss.

Kom och demonstrera nu på lördag den 6 juni, kl.11 på Slussen. Mot högern och extremhögern!

Försvara den fria väggen i Märsta!

I förra veckan uttalade sig 20 moderater runt om i Stockholm i ett gemensamt uttalande mot den "fria väggen" i Märsta. Det rör sig om den vägg vid Märsta Folkets hus (norrrort) på vilken graffiti målare sedan förra året kunnat måla utan att jagas av polis.

Initiativtagarna som ligger bakom väggen är lokala eldsjälar; fritidsledare som vill uppmuntra och bistå de ungdomar som håller på med graffiti på ett konstruktivt sätt. Fritidsledarna försöker att regelbundet fotografera målningarna som kommer upp på väggen eftersom de snabbt målas över, något som visat sig svårt eftersom det ofta kommer upp nya målningar, ibland dagligen. Utöver väggen så har det också organiserats workshops där unga fått träffa mer erfarna graffiti konstnärer och fått prova på själva.

Utan att lägga fram några som helst hållbara bevis menar de 20 moderaterna att den fria väggen leder till ökat

”klotter”, och att den uppmuntrar till vandalisering. Det är alltså helt ogrundade påståenden. Stöd har de också fått av en polischef som menar att det blivit svårare att gripa unga målare på grund av väggen: ”Dessa kan nu hävda att de är på väg till den lagliga väggen i Märsta när vi tar dom med sprayburkar på sig”. Detta argument hamnar väl på snutens lista över argument som ”jag ska byta färg på min cykel” eller ”jag ska måla min egen vägg.” Ungdomar med burkar i väskan ljuger och är i grunden kriminella – det är den attityd som snutarna ger uttryck för.

Jag bor själv i närheten av den fria väggen. Varje dag samlas ungdomar där och gör imponerande målningar som får en att stanna till när man har vägarna förbi. Att för det första likställa de många målningarna med ”klotter” och ”vandalism” vittnar om de 20 moderaternas egen syn på vad som är ”bra” respektive ”dålig” konst. Graffiti har i synnerhet blivit ett sätt för unga konstutövare i förorterna, som knappast har särskilt stor tillgång till konstgallerierna på Östermalm eller till offentliga utställningslokaler, att uttrycka sig i ett krympande offentligt rum.

Trots polisens förföljelse och kartläggning av dem som målar, med drakoniska straff i form av saneringskostnader och dryga böter för dem som åker fast, är graffiti sedan länge här för att stanna. I varje förort, längs varje t-banelinje, finns målningarna och taggningarna. När de tvättas bort kommer nya snabbt upp. Graffiti har därför blivit en symbol för upproriskhet och motstånd mot inte minst kommersialiseringen av det offentliga rummet. Inte minst detta är nog en viktig del av källan till de marknadsivrande moderatpolitikernas hätska ton och ohederliga argumentation.

I ett samhälle där graffiti är näst intill helt kriminaliserad blir även en liten vägg i en av Stockholms ytterförorter en provokation och något som måste bekämpas med förbud och polisiära metoder. Och eftersom moderaterna inte gillar förortens egen konst, så erkänner de följaktligen inte graffiti som varandes konst. Detta vittnar om att moral och smak i högsta grad är präglad av klassamhället.

Den fria väggen i Märsta är en av få i Stockholm (om inte den enda), och kreativiteten som kommit till uttryck där sedan den kom till stånd förra året vittnar om att den fyller ett stort behov. Mer repression och färre fria väggar kommer aldrig att ta död på graffiti, men fria väggar som den i Märsta innebär att unga konstutövare kan ägna sig åt något de tycker om utan att behöva vara rädda för snuten.

Kampen mot den fria väggen i Märsta förs dessutom av företrädare för det regeringsparti som med sin politik bedriver klasskamp från ovan mot i synnerhet arbetarklassens ungdomar. Arbetarungdomar betalar idag för kapitalismens kris med 25 procents arbetslöshet i Stockholmsområdet. Moderaternas ”arbetslinje”, med förslag om sämre anställningsskydd för unga, angrepp på A-kassa och välfärd, samt acceptans för företagets massavskedanden i finanskrisens spår, utgör delar av det sammanhang i vilket även angreppen på graffiti ingår.

Precis som vi inte borde acceptera högers offensiv mot arbetarklassen har vi heller inget skäl att ge efter för de 20 moderaternas uppfattning om god smak, eller för deras stöd till mer repression mot förortens unga konstnärer. Moderaternas uttalande mot väggen i Märsta är att betrakta som ett försök att slå mot konstutövande arbetarungdomar som valt graffiti som uttrycksform. Förslaget

borde bemötas av protester och slås tillbaka! En del av lösningen på problemet med vandalisering borde istället vara: fler ordentliga fria väggar i offentligheten, i varje förort. Låt de unga målarna sätta sin prägel på staden med ordentliga målarväggar på platser för allmän beskådan. Det skulle vara till många betraktares glädje.

Gunnar, Revolution Stockholm

Bokrecensioner

Tortyrens återkomst av Mattias Gardell (Leopard förlag 2008)

Efter 11 september blev tortyr aktuellt i media på ett nytt sätt. Land efter land påstod sig vara tvunget att införa speciellt terroristlagar, där misstänkta terroristers rättigheter kanske inte kan tillgodoses som förr. Även om Bush regering förnekade att det som skedde på Guantanamo var tortyr, kände sig människorättsaktivister inte alls lika säkra. Till slut fastslog USA:s högsta domstol att det som har skett på Guantanamo faktiskt är tortyr. Det är således ett mycket aktuellt ämne Mattias Gardell har skrivit om.

Första kapitlet är en genomgång av tortyrens historia i Europa. Den har faktiskt sina kopplingar till demokratins historia. Under det antika Athens demokratiska – enbart för Athens fria män, givetvis – period användes tortyr ganska flitigt, och dess förespråkare hävdade bestämt att ett vittnesmål från en torterad slav var mycket pålitligt. Fria män torterades inte – och detta har varit ett ständigt tema sedan dess. Med vissa undantag är det genomgående underklassen och minoriteter som utsattes. Slavägare och adel behövde sällan oroa sig, medan pöbeln och utlänningar lättare hamnade i färozonerna.

Andra kapitlet, om den amerikanska tortyrhistorien, känns ännu mer aktuell. Inte så att Europa helt slutade bara för att upplysningsfilosoferna övertygade alla om att tortyr måste avskaffas. Som exempelvis fransmännen i Algeriet och britterna i Nordirland visade, kan de mest demokratiska av våra stormakter ge sig hän åt tortyr när de känner sig manade – utan att nämnvärt bry sig om att fråga folket om lov. Men det är Vita huset som har drivit fram den senaste vågen av acceptans. Att amerikansk militär och rådgivare har varit inblandade i tortyr i mängden Latinamerikansk diktatur får väl anses som ganska välkänt, om vi bortser från dem som absolut inte vill känna till det. Mindre känt är hur utbrett det var i själva USA långt in på 1900-talet. Wickershamrapporten 1931 visade att tortyr förekom i en tredjedel av landsortens polisdistrikt, och i 29 storstäder.

Liberal tortyrdeologi

Liberal tortyrdeologi är titeln på kapitel tre, och handlar om nutid, och hur ”kriget mot terrorismen” hotar allas våra medborgerliga rättigheter. Visserligen understödde amerikanska regeringar under exempelvis Reagan torterande regimer i stor skala, men först efter 11 september blev det en mer direkt angelägenhet på hemmaplan. Hitills mest för muslimer, men man ska nog inte stirra sig blind på den aspekten. Det är inte utan anledning som ”terrorister” har varit en favoritmåltavla för despoter i alla tider – hotbilden är tillräckligt vag för att kunna spilla över på alla sorts oppositionella. Enligt EU:s terroristlagar exempelvis är ju den terrorist som allvarligt vill störa det ekonomiska systemet. Bokstavligt tolkat innebär det att socialism, i varje sorts marxistisk mening, är att betrakta som terrorism.

Boken tar upp många slående – och skrämmande – exempel på att Bushadministrationen fastslog att de inte kan begränsas av lagar i sin kamp mot ”terrorismen”, att deras soldater inte ska kunna ställas till svars av några andra länder, och på vilka lösa grunder ”terrorister” grips. Att bara ett fåtal av Guantanamos fångar har åtalats, och ännu färre dömts av de 800 fångar framstår som mindre förvånande när man får veta att huvuddelen av dem levererades av afghanska styrkor och fattiga bönder mot belöningar som uppmuntrade dem att hitta terrorister vare sig de fanns eller inte. Med andra ord: de flesta på Guantanamo är med stor sannolikhet helt oskyldiga, men berövades likväl sina mänskliga rättigheter i årtal.

Sedan boken skrevs har USA fått en ny president, som genast lovade att stänga Guantanamo inom ett år. Dock återstår alla andra, hemliga, fängelser. Och innan man fäster för överdrivna förhoppningar på den nya presidenten kan det vara nyttigt att komma ihåg, vilket Gardell också upplyser oss om: även under ikonerna bland människorättsivrare presidenter, Kennedy, samordnades och intensifierades stödet till latinamerikanska regimer i sin kamp mot upproriska arbetar- och bonderörelser. Detta visar varför Gardells bok är viktig, och säger mycket om världen: trots de mest demokratiska konstitutioner och retorik om mänskliga rättigheter finns det mäktiga intressen som föredrar att försvara sina intressen utan att fråga folket om lov om lämpliga metoder.

Jag är inte alls överens med Gardell om allting. Jag har inget emot förslaget att åtala Bush, Cheney och alla andra som är skyldiga till enorma brott mot mänskligheten – jag kan rent av slänga in tillägget att företag som har tjänat pengar på Abu Ghraib etc. bör konfiskeras utan kompensation, och att privatförmögenheter som har utökats av den smutsiga hanteringen bör omhändertas. Som petig kommunist kan jag dock inte låta bli att tycka att förslaget blir lite hängande i luften om den bara riktas till våra befintliga institutioner, utan att knytas till helt nya maktorgan som representerar helt andra ekonomiska intressen än de kapitalistiska. Detta perspektiv leder i sin tur till att jag får svårt att helt ställa mig bakom Gardells kategoriska krav på att ingen grym eller förnedrande behandling någonsin kan accepteras. Som krav på de nuvarande kapitalistiska staterna, visst. Men om vi menar allvar med att arbetarklassen stödd på andra förtryckta skikt ska ta makten i världsskala och avskaffa det privilegierade fåtalets groteska tillgångar kommer detta oundvikligen att leda till tämligen omfattande konflikter. Även om vi med all kraft måste sträva efter att det ska ske på det minst smärtsamma sätt som är möjligt, kan det bli svårt att undvika att en och annan kapitalist och en och annan reaktionär känner sig både kränkt och förnedrad. Men detta hindrar på intet sätt att *Tortyrns återkomst* är en mycket informativ, läsvärd och viktig bok.

Jens-Hugo Nyberg

***Konsten att dölja en massaker* av Elin Jönsson (Ersatz 2008)**

Det är välbekant att media har svårt att fokusera på för många internationella händelser i taget. Vissa länder eller kriser kan få kontinuerlig uppmärksamhet, medan andra knappt nämns alls. Ingen skulle exempelvis kunna hålla reda på alla kritiska artiklar som skrivits om Kuba – men vem vet någonting om Uzbekistan? Ändå vore det svårt att hävda annat än att diktaturen i Uzbekistan är hårdare och övergreppen grövre. Men Uzbekistan har haft nåt

som inte Kuba har haft – en roll som allierad i ”kriget mot terrorismen”. Bland annat upplät landet flygfält till militärplan på väg till Afghanistan för att kriga 2001. Den brittiske ambassadören i landet, Craig Murray, reagerade på att regimen systematiskt torterade och ibland mördade oppositionella, och ville uppmärksamma världen på detta. Föredömligt, och något som borde gå hem i dagens klimat av att värna om mänskliga rättigheter, kan tyckas. Men så var det ju det där med allierad i ”kriget mot terrorismen”. Craig Murray fick inget offentligt beröm för sina insatser – istället kallades han tillbaka till Storbritannien, och fick söka nytt jobb.

Detta framgår i Elin Jönssons bok *Konsten att dölja en massaker*. Framför allt handlar den dock om massakern i Andizjan 13 maj 2005, där åtminstone flera hundra civila demonstranter sköts till döds av militären. Har du inte hört talas om den? Därav titeln på boken. PR-sinnad som Uzbekistans diktator Karimov är, ville han givetvis inte framstå som någon som låter sina soldater massakrera obehäpnade civila i drivor. Som tur var – för honom vill säga – bjöd de rådande stämningarna bland världens mäktiga på en given förklaring. Det var förstås islamistiska terrorister som hade försökt ta makten. Liksom samma ursäkt har fått rättfärdiga enorma övergrepp i såväl Irak som i Tjetjenien, avledde den uppmärksamheten från en medveten massaker på hundratals – kanske rent av tusentals, ingen vet – civila.

Elin Jönssons bok är inte bara intressant och mycket läsvärd – man måste dessutom beundra att hon reste omkring i diktaturens Uzbekistan för att ta reda på dess blodiga hemligheter. Visserligen kan hon som svensk ha haft ett visst skydd – även om detta innebar att hon hade svårare att röra sig obemärkt – men arbetet med boken gjordes ändå med fara för livet. Både hon och vi kan glädjas över att hon klarade sig igenom det och kunde skriva den.

Jens-Hugo Nyberg